

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Loudou ve věci

žalobce: **V. T. N.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X
zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova
25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2019, č. j. OAM-46/LE-LE05-LE05-R2-2013

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů v řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a žalobní body

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-46/LE-LE05-LE05-R2-2013 ze dne 29. 3. 2019, kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobce tak, že azyl pro existenci důvodů podle § 15 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), nelze udělit, a tak, že doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit.

2. Žalobce namítal, že žalovaný uplatnil vylučovací klauzuli na zcela neodůvodněném a nezákonném základě, když žalovaný neměl ani hrubou představu o skutku, potažmo trestném činu, který následně hodnotí jako „vážený nepolitický zločin“ ve smyslu § 15 zákona o azylu, resp. „vážený zločin“ ve smyslu § 15a zákona o azylu. Žalovaný nevěděl, jak byl skutek právně kvalifikován, o jaký skutek šlo hmotně, jak se na něm podílel právě žalobce, v jakém rozsahu se on sám konkrétně podílel na vzniklé škodě, zda a k čemu byl žadatel odsouzen a podobně. Rozsudek Nejvyššího správního soudu přitom uvádí: *„Pokud by byl naplněn důkazní standard „důvodného podezření“, že stěžovatel uvedený trestný čin spáchal, další otázkou bylo, zda čin, který je mu kladen za vinu, lze považovat za „vážený nepolitický trestný čin“. Jak bylo uvedeno, právní kvalifikace trestného činu musí být postavena najisto,“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 60/2007 - 136 ze dne 31. 3. 2011.) Nejen tedy skutek samotný, ale i jeho právní kvalifikace musí být postavena najisto. Na tyto otázky však nedává rozhodnutí žalovaného odpověď, jde o rozhodnutí nepřezkoumatelné a již pro tuto vadu by mělo být zrušeno. V témže rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud i k následujícímu závěru: *„Krajský soud rovněž pochybil, pokud rozhodnutí žalovaného nezrušil též pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem (žalovaným), které spočívalo v tom, že nepředestřel stěžovateli skutečnosti, které ve smyslu § 15 zákona o azylu považoval za relevantní, v důsledku čehož stěžovateli v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany neumožnil, aby se k nim mohl vyjádřit a případně navrhnul doplnění dokazování.“* Takový postup by měl být aplikován i v předloženém případě, neboť ani zde nebyly stěžovateli předestřeny skutečnosti, které žalovaný považoval za relevantní pro aplikaci tzv. vylučovací klauzule. Tuto nezákonnost následně završil tím, že takového zdůvodnění mu nebylo dáno ani meritorním rozhodnutím. Žalobce tedy namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí ve vztahu k tomu, že správní orgán naprosto nedostatečně specifikoval samotný skutek, potažmo trestný čin. Přesto zároveň nemá pochyby o tom, že je vinen, byť sám neví, z čeho přibližně je viněn. Sám žadatel neprohlásil, jak tvrdí v napadeném rozhodnutí správní orgán, že by spáchal vážný zločin, přiznal toliko účast na skupině obchodující s heroinem. To samo však nezavdává ani dostatečně důvodnou pochybnost o tom, že by jeho konkrétní případ spadl do tzv. vylučovací klauzule. I pokud by účastník řízení přistoupil na vratký základ skutkových zjištění, na kterých žalovaný vystavěl svou argumentaci, ani na něm nelze dojít k závěru, že by bylo možné žadateli přičíst „vážený nepolitický zločin“.
3. Jak objasnil Krajský soud v Praze v rozhodnutí ze dne 30. 8. 2016, č. j. 49 Az 71/2015 - 26, pojmy „zvlášť závažný zločin“ v § 15a zákona o azylu, ve znění účinném do 17. 12. 2015, a „vážený zločin“ v § 15a zákona o azylu, ve znění účinném ode dne 18. 12. 2015, vyjadřují totéž. Současně je třeba tyto pojmy interpretovat nezávisle na pojmu „zvlášť závažný zločin“ v § 14 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, dále jen „trestní zákoník“. Při posuzování toho, zda je určité jednání „vážným zločinem“ ve smyslu § 15a zákona o azylu je třeba posuzovat jak individuální, tak typový charakter předmětného jednání. Nelze se přitom spokojit s konstatováním, že dané jednání je (typově) trestním zákoníkem z roku 2009 označeno jako zvlášť závažný zločin. Přesně s takovou úvahou se však správní orgán spokojil, když nad typovou kategorizaci činu přikládal k tíži účastníka ještě domněnky o tom, že *„objem finančních transferů spojených s touto [trestnou] činností dosahoval přinejmenším mnoha set tisíc USD a rozhodně tedy překročil hodnotu 5 000 000 Kč, stanovenou jako hranici škody, resp. prospěchu velkého rozsahu,“* což jej má kvalifikovat v českém právním řádu jako zvlášť závažného zločince. Tato úvaha nejenže je nepodložená a do jisté míry zcestná, ale sama o sobě je naprosto nepostačující k dovození závěru o spáchání

vážného zločinu. Totéž potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Azs 309/2016 - 28 ze dne 1. 2. 2017, když vyslovil: „Pojem „vážný zločin“ [§ 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je autonomním pojmem azylového práva a je třeba jej vykládat s přihlédnutím k významu, jaký mu přikládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice) a Úmluva o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.). Závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na skutečnost, že byl odsouzen za spáchání činu, jenž je ve vnitrostátním trestním právu kvalifikován jako zvlášť závažný zločin, nýbrž je vždy třeba posoudit individuální okolnosti případu.“

4. Výkladem pojmu závažný nepolitický čin užitého v čl. 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice se zabýval Soudní dvůr v rozsudku velkého senátu ze dne 9. 11. 2010, Spolková republika Německo proti B a D, spojené věci C 57/09 a C-101/09, v němž dospěl k závěru, že vyloučení osoby z postavení uprchlíka je podmíněno individuálním přezkumem konkrétních skutečností. Generální advokát Paolo Mengozzi ve svém stanovisku k této věci ve vztahu ke znakům „závažnosti“ a „zločinu“ konstatoval, že „[z] přípravných prací na Úmluvě a ze systematického výkladu čl. 1F písm. b), jakož i obecněji z povahy a účelu tohoto ustanovení vyplývá, že se důvod vyloučení, který je v něm stanoven, použije pouze v případě vysokého stupně závažnosti dotčeného zločinu. Toto pojetí je potvrzeno výkladem poskytnutým odděleními různých úrovní v rámci UNHCR a aplikační praxí smluvních států, a rovněž je sdílí odborná literatura. Posouzení závažnosti zločinu musí být konkrétně prováděno případ od případu ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, ať již nastaly před předmětným chováním nebo po něm, a vyžaduje přijetí spíše mezinárodních než místních standardů. Toto posouzení nevyhnutelně ponechává orgánu pověřenému jeho provedením velkou volnost rozhodování. Mezi faktory, které je třeba vzít v úvahu, UNHCR v Pokynech ze dne 4. 9. 2003 [...] demonstrativně uvádí povahu činu, skutečně způsobenou škodu, postup použitý pro zahájení trestního stíhání, povahu trestu a skutečnost, zda většina soudů považuje tento čin za vážný zločin. (...) Za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, fyzické integritě nebo svobodě člověka.“. Správní orgán však žádné individuální okolnosti případu nezohlednil. Žalobci připsal k tíži neznámou výši škody. Žalobce doznal jistou míru spoluúčasti na aktivitách, které byly kvalifikovány jako kriminální. S tímto vědomím se mu však žalovaný nezdráhal přičíst „celý objem finančních transferů spojených s touto činností“. Tímto způsobem nelze klást žadateli k tíži jakoukoli způsobenou škodu, protože nejen že nejde o škodu skutečně způsobenou, potažmo skutečně způsobenou jím vykonanou trestnou činností.
5. I přes nepřipustné držení se typového hodnocení trestné činnosti je nutno dodat, že i v této rovině selhává dovození míry společenské škodlivosti. Samotný závěr o tom, že v trestné činnosti šlo o větší množství drog a „motivem byl hmotný prospěch“ nepostačuje, nehledě na to, že motivem drtivé většiny trestné činnosti je v tom či onom ohledu hmotný prospěch. Správní orgán provedl zcela nesprávnou a nepřezkoumatelnou úvahu při aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, když trestný čin spáchaný žalobcem podřadil pod „vážný zločin“ uvedený v daném ustanovení. Již při pohledu na další dva důvody neudělení doplňkové ochrany je přitom zjevné, že čin, za který byl žalobce odsouzen, není stejné závažnosti jako činy spadající do kategorie písmen a), c) či d). Úmyslem zákonodárce bylo zjevně obsáhnout kategorii vážných zločinů mimo specifické a jasně dané kategorie (válečné, nebezpečné pro stát, v rozporu s cíli OSN a podobně), která bude tyto kategorie doplňovat. Správní orgán zde však svévolně řadí také trestný čin jeho subjektivním

hodnocením vážný, přičemž však zohledňuje naprosto irelevantní kategorie jako jeho „diskutovanost“ v mezinárodním měřítku. Vzhledem k tomu, že na úrovni mezinárodních dohod jsou upraveny rovněž například kyberzločiny a ne každé nelegální stažení filmu je „vážný zločin“, je takto obecný argument zcela nepostačující a není zároveň doplněn ani jiným přesvědčivým podkladem. Celkově žalovaný neosvědčil subsumaci konkrétního činu žalobce pod pojem „závažný zločin“, primárně proto, že absolutně rezignoval na individuální posouzení konkrétního skutku, za který byl žalobce souzen. Absentují jakékoli informace k povaze činu, skutečně způsobené škodě, povaze a výši trestu, přesto správní orgán provedl jakési „překlopení“ do českého právního řádu, z něž opět jen typově dovozuje vážnost zločinů.

6. Žalobce též zdůraznil, že celý případ žadatele by měl být vnímán v tom světle, že již jednou byla autoritativně konstatována hrozba vydání k trestu smrti v případě, že by byl žadatel do Vietnamu vydán a neoponechán v České republice. Bylo autoritativně deklarováno, že umožnění jeho návratu do Vietnamu by bylo proti principu non-refoulement, protože domovský stát není schopen zaručit dodržení jeho základních práv. Byť tedy správní orgán nebyl povinen detailně přezkoumávat azylové důvody, je nutné případ žadatele vidět tou optikou, že je oprávněným žadatelem o mezinárodní ochranu, neboť naplňuje důvody pro její udělení.

II. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. V řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti je skutečnost, že žalobci hrozí uložení trestu smrti, jelikož se podílel na jednom z největších drogových případů v zemi, konkrétně na organizovaném obchodování s heroinem ve velkém měřítku, a to s ostatními spolupachateli. Žalobce se k této činnosti opakovaně přihlásil, uvedl též, že patřil k vyššímu stupni v hierarchii organizované skupiny. Podle rozsudku Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky se žalobce podílel jak na balení, přepravě drog i transferu finančních prostředků, objemy finančních prostředků dosahovaly přinejmenším mnoha set tisíc USD. Žalovaný aplikaci vylučující klauzule důkladně zdůvodnil.

III. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu byly zjištěny tyto podstatné okolnosti:
9. Žalobce v první žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 3. 7. 2004 uvedl, že vstoupil na území České republiky v květnu 2003, jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla uváděna obava z trestního stíhání, neboť v jeho zaměstnání došlo k finančním ztrátám a vedení podniku po něm požadovalo náhradu škody. Svou identitu žalobce uváděl jako T. V. L. (Žádost ze dne 3. 7. 2004). Žalobci pod jménem L. T. V. rozhodnutím ze dne 26. 5. 2005 nebyl azyl udělen. Další žádost žalobce podal ve výkonu trestu odnětí svobody v objektu věznice Ostrov pod současným jménem V. T. N. dne 27. 2. 2013, ve které uvedl, že z Vietnamu odjel v roce 2003, neboť se obával trestu smrti,

protože byl členem skupiny, která se ve velkém zabývala obchodem s heroinem. Utekł, když policie začala zatýkat členy skupiny. Odjel z Vietnamu autem do Laosu a dále do Thajska na základě pasu na jméno L. T. V., který koupil od jistého Vietnamce, ale neví, zda byl falešný či pravý. Zůstal šest měsíců v Thajsku a následně odcestoval nejprve autem do Laosu a dále letecky z Laosu přes Frankfurt do České republiky, přičemž opět cestoval pod falešnou totožností H. D. T. Z Frankfurtu do Prahy však již cestoval na základě pasu na jméno L. T. V. V této žádosti uvedl, že do České republiky přijel v červnu 2004 a od té doby je zde. Nechce se vrátit do Vietnamu, neboť se obává, že by byl okamžitě zatčen, obává se trestního stíhání a uložení trestu smrti. V předchozím řízení se o těchto důvodech nezmínil, protože se bál vyhoštění. Prohlásil, že jeho situace se od předchozí žádosti o azyl nijak nezměnila, kromě toho, že byl v České republice odsouzen a je ve výkonu trestu. Ve vlastnoručně psaném prohlášení pak uvedl, že musel odjet z Vietnamu, protože po něm bylo pátráno pro jeho členství ve skupině prodávající heroin, a proto mu hrozí trest smrti. Dále uvedl, že proti němu bylo v roce 2011 v České republice vedeno trestní řízení za výrobu drog podle § 283 trestního zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v délce 30 měsíců a 5 let vyhoštění (trest vyhoštění byl později zrušen - pozn. soudu). Řízení o žádosti bylo rozhodnutím ze dne 17. 4. 2013 zastaveno pro nepřípustnost s tím, že žalobci nebránilo nic uvést podstatné okolnosti již v první žádosti. Žaloba byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2014, č. j. 4 Az 8/2013 – 62, zamítnuta, následně však byl tento rozsudek zrušen Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 20. 3. 2015, č. j. 3 Azs 173/2004 – 73. Následně pak Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 5. 2016, č. j. 4 Az 8/2013 – 100, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 4. 2013 a věc vrátil k dalšímu řízení s tím, že žalobce uvedl novou skutečnost, tj. hrozbu trestu smrti v zemi původu, nejde tak o žádost nepřípustnou.

10. Žalovaný následně rozhodnutím č. j. OAM-46/LE-LE05-LE05-R2-2013 ze dne 29. 3. 2019, rozhodl o žádosti žalobce tak, že azyl pro existenci důvodů podle § 15 zákona o azylu nelze udělit, a tak, že doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit.
11. V rozhodnutí se žalovaný vypořádal s identitou žalovaného. Vzhledem k tomu, že žadatel nepředložil žádné doklady osvědčující jeho totožnost ani státní příslušnost, přijal správní orgán jako dostatečné čestné prohlášení žadatele o totožnosti a státní příslušnosti učiněné dne 27. 2. 2013. V tomto čestném prohlášení jmenovaný jako svou totožnost uvedl N. V. T., nar. X, st. přísl. Vietnam. V řízení o předchozí žádosti o mezinárodní ochranu i v dalších správních a soudních řízeních na území České republiky vystupoval jmenovaný pod totožností L. V. T., nar. X, st. přísl. Vietnam. Pod touto totožností také učinil prohlášení o úmyslu požádat o mezinárodní ochranu dle § 3 zákona o azylu, ve znění platném do dne 17. 12. 2015. Jak ovšem vyplynulo z Nálezu Ústavního soudu č.j. III. ÚS 2288/15 ze dne 15. 9. 2015 v případě výše uvedeného žadatele byly v průběhu jeho trestního řízení provedeny důkazy na podporu jeho tvrzení, že jeho pravou totožností je N. V. T., nar. X, st. přísl. Vietnam, které s vysokou mírou pravděpodobnosti prokazují, že touto osobou skutečně je. Především se jednalo o předložený doklad totožnosti s fotografií žadatele a jeho otisky prstů, který byl podroben odbornému zkoumání se závěrem, že se jedná pravděpodobně o doklad pravý. Příslušné orgány Vietnamu požádaly o vydání žadatele k trestnímu stíhání do Vietnamu, a to právě pod totožností N. V. T., nar. X, a také příslušný trestní soud přijal na základě provedených důkazů tvrzení výše jmenovaného ohledně jeho pravé totožnosti, jak vyplývá z popisu rejstříku trestů fyzických osob ze dne 18. 12. 2018. Správní orgán z tohoto důvodu přijal tvrzení žadatele o jeho

totožnosti a považuje jej za N. V. T., nar. X, st. přísl. Vietnam. Žalobce byl pravomocně odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2016, sp. zn. 7 T 22/2012, k trestu odnětí svobody na 30 měsíců pro spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Právní zástupce žalobce uvedl, že pokud nebude žadateli udělen azyl, bude ve Vietnamu čelit uložení a vykonání trestu smrti, neboť i odsouzení, kteří měli v rámci této drogové kauzy nižší hierarchické postavení než žadatel, byli odsouzeni k trestu smrti. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného je skutečnost, že mu ve Vietnamu hrozí uložení trestu smrti, jelikož se podílel na jednom z největších „drogových“ případů v zemi, konkrétně na organizovaném obchodování s heroinem ve velkém měřítku, a jeho spolupachatelé již byli odsouzeni, řada z nich, včetně osob v rámci organizované skupiny níže postavených, k trestu smrti. Dále zmínil, že má v České republice manželku a děti a chce žít nový život.

12. Žalovaný po provedeném řízení shledal, že je nezbytné aplikovat § 15 zákona o azylu, který je implementací článku 1F Úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. 7. 1951 (dále „Ženevská úmluva“) a článku 12 Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“).
13. Žadatel se ve svých výpovědích opakovaně výslovně přihlásil k tomu, že se ve Vietnamu podílel na jednom z největších „drogových“ případů v zemi, konkrétně na organizovaném obchodování s heroinem ve velkém měřítku. Správnímu orgánu není známo, jak byl tento skutek kvalifikován příslušnými vietnamskými orgány, ani zda byl jmenovaný již odsouzen, když sám žadatel v tomto směru odmítl vypovídat a poskytnout bližší informace. Vzhledem k tomu, že sám žadatel opakovaně prohlásil, že se výše popsaného skutku dopustil, a právě ve strachu z trestního stíhání a odsouzení uprchl z Vietnamu, lze uzavřít, že v jeho případě je důvodné podezření, že se přímé a aktivní účasti na organizovaném obchodování s heroinem ve velkém měřítku skutečně dopustil. Vyjádřil se tak zcela jednoznačně jak ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 27. 2. 2013, kdy uvedl, že byl členem skupiny zabývající se ve velkém obchodem s heroinem a že musel odjet z Vietnamu, protože po něm bylo pátráno pro jeho členství ve skupině prodávající heroin, tak při pohovoru dne 18. 12. 2018, kdy sdělil, že se ve Vietnamu obává trestního stíhání a uložení trestu smrti, protože byl členem skupiny, která ve velkém obchodovala s heroinem. To potvrzují i vyjádření jeho právního zástupce, který žadatele zařadil dokonce mezi hierarchicky výše postavené členy uvedené organizované skupiny. Ostatně také v České republice se jmenovaný dopustil drogové trestné činnosti, jak vyplývá mj. z opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 18. 12. 2018, a byl za ni pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Na základě výše uvedeného tak neměl správní orgán pochyb, že jmenovaný se jednání, z jehož spáchání je ve Vietnamu viněn, skutečně dopustil.
14. Žalovaný dále podrobně popsal, z jakého důvodu čin je „nepolitický“, motivace byla čistě zisková. Souvislost s jakýmkoliv politickým cílem či účelem zcela absentuje a ani sám žadatel, ani jeho právní zástupce, ji netvrdí. Skutky, které dle citovaného rozsudku i dle svého tvrzení spáchal, tedy jsou zcela jednoznačně „nepolitické“, neboť se jedná o činy obecně kriminální a trestné i v České republice, přičemž by je bylo nejspíše možné

podřadit trestnému činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 trestního zákoníku.

15. Správní orgán se dále zabýval vymezením pojmu „vážný zločin“. Ustanovení § 14 odst. 1 trestního zákoníku stanoví, že se trestné činy dělí na přečiny a zločiny, přičemž přečiny jsou dle § 14 odst. 2 trestního zákoníku všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Dle ustanovení § 14 odst. 3 trestního zákoníku jsou zvlášť závažnými zločiny ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let. Jak ovšem vyložil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č.j. 6 Azs 309/2016, takové vymezení vážného zločinu založené pouze na definici obsažené v trestním zákoníku by bylo zjednodušené a nedostatečně zohledňující povahu azylového práva. Nejvyšší správní soud také konstatoval, že pojem „vážný zločin“ je třeba vykládat v kontextu kvalifikační směrnice i Ženevské úmluvy. Připomněl, že výkladem tohoto pojmu se již zabýval i Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku č. C-57/09 a C-101/09 ze dne 9. 11. 2010. Ten dospěl k závěru, že vážný zločin, na jehož základě lze žadatele vyloučit z možnosti udělení mezinárodní ochrany, musí být skutečně závažný, tj. musí dosahovat vysokého stupně závažnosti. Posouzení vážnosti zločinu pak musí být provedeno vždy konkrétně s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu. Vodítka nabízí Ženevská úmluva, která uvádí demonstrativní výčet faktorů, které je třeba vzít v úvahu, a to povahu činu, skutečně způsobenou škodu, povahu a výši trestu a také otázku, zda je daný zločin obecně považovaný za závažný. Za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, zdraví, fyzické integritě nebo svobodě člověka. Z výše uvedeného je zřejmé, že pojem „vážný zločin“ obecně nezahrnuje trestním zákoníkem vymezené přečiny, může však zahrnovat trestním zákoníkem definované zločiny, a to nejen zvlášť závažné, které lze pro jejich charakter a společenskou škodlivost po konkrétním individuálním posouzení případu považovat za vážné.
16. Žadatel prohlásil, že se ve Vietnamu podílel na organizovaném obchodování s heroinem ve velkém měřítku, přičemž patřil k vyššímu stupni v hierarchii organizované skupiny. Dle předloženého rozsudku Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky se podílel jak na balení a přepravě drogy, tak na finančních transferech s obchodem s drogou spojených. Co se týče rozsahu páchané trestné činnosti, který sám žadatel označil za velký, z rozsudku vyplývá, že se jednalo o rozsah skutečně velký ve smyslu § 138 trestního zákona, neboť objem finančních transferů spojených s touto činností dosahoval přinejmenším mnoha set tisíc USD, a rozhodně tedy překročil hodnotu 5 000 000 Kč, stanovenou jako hranici škody, resp. prospěchu velkého rozsahu. V českém právním prostředí by se tedy jednalo nejspíše o zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c), případně odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, když se uvedeného nezákonného jednání evidentně dopustil jako člen organizované skupiny, a to ve velkém rozsahu, příp. v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu. Trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy je definován jako úmyslný a za jeho spáchání je za okolností jako v případě žadatele, tedy že takový čin spáchal jako člen organizované skupiny a ve velkém rozsahu, stanoven trest odnětí svobody s trestní sazbou v rozmezí 8-12 let. Pokud by pak šlo o čin spáchaný v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, byla by trestní sazba dle § 283 odst. 4 trestního zákona v rozmezí 10-18 let odnětí svobody. V každém případě by

byl tento čin dle ustanovení § 14 odst. 3 trestního zákoníku jednoznačně definován jako zvlášť závažný zločin. Bezesporu je jako takový definován i ve Vietnamu, kde za jeho spáchání lze uložit dokonce trest smrti. Lze tak konstatovat, že zločin, který žadatel dle svých prohlášení spáchal, je obecně považován za vážný. Také dle Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků v souladu s Úmluvou z roku 1951 a s Protokolem z roku 1967 týkajících se právního postavení uprchlíků, vydané UNHCR v Ženevě v roce 1992, je v kontextu azylového práva možno považovat za „závažný“ takový zločin, který je hrdelním zločinem nebo činem podléhajícím velmi závažnému trestu, tak jako v tomto případě. S respektem k ustanovení § 57 odst. 3 správního řádu správní orgán přistoupil k hodnocení míry společenské škodlivosti žadatelova kriminálního jednání a vyhodnotil ji jako velmi vysokou, a to především s ohledem na její charakter, rozsah i na fakt, že jejím motivem byl zjevně pouze hmotný prospěch žadatele, případně dalších osob. Z výpovědi žadatele a z výše citovaných podkladů vyplývá, že jmenovaný spáchal popsany vážný zločin zcela úmyslně a evidentně ve snaze o svůj materiální prospěch. Společenskou nebezpečnost jeho jednání lze považovat za velmi vysokou, vzhledem k množství a druhu drogy, na jejímž obchodování a distribuci se podílel, tedy že se jednalo o heroin, který je na škále nebezpečnosti psychotropních látek řazen mezi tzv. tvrdé drogy, které mají výrazný devastační účinek na psychický a fyzický stav konzumentů a jedná se o vysoce návykové látky se závažnými zdravotními, sociálními a ekonomickými následky, které jejich užívání způsobuje, a to ve velkém rozsahu. Zvyšuje ji také fakt, že jmenovaný se zapojil do organizované zločinecké struktury. V neposlední řadě je evidentní, že závažnou drogovou kriminalitu páchal opakovaně, tedy nejen v zemi svého původu, ale posléze na území České republiky. Právě případná recidiva páchaní trestné činnosti je přitom dle Ženevské úmluvy jedním z důležitých vodítek při posouzení závažnosti páchané trestné činnosti a toho, zda má být na žadatele aplikována vylučovací klauzule. Závažnost tzv. drogové kriminality je dána závažností svého dopadu a mírou devastačního účinku na psychické i fyzické zdraví konzumentů, ale i celkově na společnost, když užívání drog patří k sociálně patologickým jevům s nejvýraznějšími negativními důsledky. I proto je boj proti tomuto typu kriminality řešen i v mezinárodním měřítku, např. Jednotnou úmluvou o omamných látkách ze dne 31. 3. 1961, Úmluvou o psychotropních látkách ze dne 21. 2. 1971, Úmluvou Organizace spojených národů (dále jen OSN) proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami ze dne 20. 12. 1988, jejichž signatáři, mezi nimi i Česká republika, se zavázali bojovat proti zneužívání psychotropních látek a proti nedovolené výrobě a obchodu s nimi. Jak je vyjádřeno v preambulích citovaných mezinárodních smluv, nedovolená výroba a obchod s psychotropními látkami jsou OSN považovány za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a jevy nepříznivě ovlivňující ekonomické, kulturní a politické základy společnosti a ve svém důsledku vedoucí k rozkladu hospodářství a společnosti a ohrožení stability, bezpečnosti a suverenity států, a to ve všech oblastech a úrovních. Výše jmenovaný žadatel se tohoto, dle názoru OSN extrémně nebezpečného kriminálního jednání se závažnými společenskými a hospodářskými důsledky a negativními dopady na zdraví a životy dotčených osob, dopouštěl opakovaně, ve velkém rozsahu, jako člen organizované skupiny a zjevně v úmyslu opatřit si tímto způsobem materiální prospěch, a to bez ohledu na výše popsané závažné negativní dopady trestné činnosti, kterou úmyslně páchal. Správní orgán k výše uvedenému doplňuje, že jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č.j. 6 Azs 309/2016, s odkazem na výše citovaná rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, fyzické

integritě nebo svobodě člověka. V případě výše jmenovaného se vzhledem k druhu a množství drogy jednalo o činnost přinejmenším ohrožující zdraví jejich uživatelů, která jim nesporně mohla způsobit těžkou újmu na zdraví, případně i smrt.

17. Vzhledem k tomu, že popsaného činu se jmenovaný dle svých vyjádření dopustil na území Vietnamu, je zcela zřejmé, že je splněna i podmínka geografická, tedy, že se jednání sankcionovaného ustanovením § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, resp. článku 1F písm. b) Ženevské úmluvy, resp. článku 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice, dopustil mimo zemi svého azylu.
18. Žalovaný v rozhodnutí uzavřel, že se v případě jmenovaného jedná o vážný zločin, který předpokládá § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu pro vyloučení cizince z možnosti udělení azylu, a jsou dány veškeré důvody pro závěr o tom, že jmenovaný je důvodně podezřelý, že se dopustil vážného zločinu ve smyslu zákona o azylu. Zároveň z týchž důvodů shledal, že je žalobce též vyloučen z doplňkové ochrany ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

IV. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při rozhodování vycházel ze správního spisu a z níže uvedených listinných důkazů, jimiž soud provedl důkaz při ústním jednání.
20. Podle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu azyl nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vážného nepolitického zločinu nebo zvláště krutého činu, i když byl údajně spáchán s politickým cílem mimo území.
21. Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu.
22. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný neměl aplikovat vylučovací klauzuli, když nebyl přesně zjištěn skutek, který následně žalovaný vadně posoudil jako vážný nepolitický zločin.
23. Městský soud předně uvádí, že pro aplikaci vylučující klauzule dle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu musí být splněno kumulativně několik podmínek (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Azs 60/2007 - 136): 1) čin, z něhož je žadatel podezříván, musí být vážným nepolitickým zločinem nebo zvláště krutým činem, 2) musí být splněno časové omezení (čin, který byl spáchán před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany), 3) musí být spáchán mimo území (státu, v němž se cizinec domáhá udělení azylu). Naproti tomu v případě aplikace vylučující klauzule ve vztahu k udělení doplňkové ochrany dle § 15a písm. b) není nutné naplnit časovou ani místní podmínku, přičemž tato klauzule se vztahuje i na politické trestné činy.

24. Přesnější překlad relevantního spojení zní „vážné důvody se domnívat“ (srovnej čl. 1F Ženevské úmluvy a čl. 12 kvalifikační směrnice). Musí tak být prokázáno, že „existují vážné důvody se domnívat“, že se žadatel dopustil jednoho z činů definovaných v odst. 1 až 3; žadatel tedy nemusí být formálně obviněn ani odsouzen. Podle komentáře v ASPI (Kosař, D. In. Kosař, D., Molek, P., Honusková, D., Jurman, M., Lupačová, H. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2010) výše uvedený důkazní standard (tj. test „vážných důvodů se domnívat“) nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vši pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech [„vyšší pravděpodobnost že ano než že ne“ (balance of probabilities)]. Kanadské soudy tento standard definovaly jako standard vyžadující více než jen pouhé podezření, ale méně než 50 % pravděpodobnost (balance of probabilities). Tento relativně nízký důkazní standard se ale vztahuje pouze na skutkovou otázku (zda žadatel daný čin spáchal), a nikoliv na otázku právní. Právní klasifikace daného činu musí být postavena najisto. I přes snížený důkazní standard u vylučujících klauzulí je nutné klást patřičný důraz na zásadu presumpce nevinu žadatele.
25. Podle rozsudku ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Azs 60/2007 – 136 „[d]ůkazní standard „důvodné podezření“, resp. „vážné důvody se domnívat“, který je u všech vylučujících klauzulí shodný, je nižší než důkazní standard v trestních věcech. (...) K naplnění „důvodného podezření“ musí být k dispozici jasné, přesvědčivé a věrohodné důkazy, v judikatuře některých států označované jako „silné“ důkazy a nikoliv pouhé domněnky. Půjde např. o přiznání žadatele o udělení mezinárodní ochrany, svědectví jiných osob (pokud vyjádření žadatele nebyla věrohodná), není však nutné, aby byl žadatel odsouzen či obviněn z vážného trestného činu. Pouhá žádost o extradici sama o sobě důvodné podezření nezakládá. Důvodné podezření není dáno ani pouhou skutečností, že proti žadateli probíhá v jeho domovské zemi trestní stíhání.“
26. K definici vážného nepolitického zločinu se podrobně věnuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č. j. 4 Azs 352/2019 – 36 ze dne 19. 11. 2019: „Význam pojmu „vážný nepolitický zločin“ nedefinuje žádný závazný mezinárodněprávní nástroj. Interpretační vodítka pro výklad Ženevské úmluvy však lze nalézt v mnoha dokumentech Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Dle příručky UNHCR (Background Note on the Application of the Exclusion Clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees, z roku 2003, dostupné na <https://www.refworld.org/docid/3f5857d24.html>) je při zjišťování míry závažnosti zločinu nutné brát v potaz následující faktory: povahu činu, skutečně způsobenou škodu, postup použitý pro zahájení trestního stíhání, povahu trestu a skutečnost, zda většina soudů považuje tento čin za vážný zločin. Jako typové vážné zločiny jsou označeny především útoky proti životu a zdraví (vražda, znásilnění, zhářství, ozbrojená loupež). Současně je stanoveno, že se posuzování závažnosti činu nemůže odvíjet pouze z díkce národního práva. V příručce z roku 2019 (Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees, dostupné na <https://www.refworld.org/docid/5cb474b27.html>) pak UNHCR zdůrazňuje nutnost posoudit každý případ individuálně a zvážit rovněž polehčující a přitěžující okolnosti.“ Sám žalobce v této souvislosti upozornil i na výklad Soudního dvora EU v rozsudku ze dne 9. 11. 2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09, Spolková republika Německo proti B a D., který zdůrazňuje nutnost vysokého stupně závažnosti dotčeného zločinu. Posouzení závažnosti zločinu musí být konkrétně prováděno případ od případu ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, ať již nastaly před předmětným chováním nebo po něm, a vyžaduje

přijetí spíše mezinárodních, než místních standardů. Zvláště je třeba vzít v úvahu výši stanoveného nebo skutečně uloženého trestu ve státě, v němž je žádost o přiznání postavení uprchlíka přezkoumávána, ačkoli se nejedná o prvek, který je sám o sobě rozhodující, a to vzhledem k jeho odlišnému charakteru v jednotlivých právních řádech. Za vážné zločiny jsou obecně považovány zločiny proti životu, fyzické integritě nebo svobodě člověka. Dále lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28, dle kterého: *„Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým je žalovaný povinen přihlédnout (jakkoli kritériem východím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnicí nemůže být jediným. V kontextu případu stěžovatele budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal.“*

27. Z rozhodnutí Nejvyššího lidového soudu Vietnamské republiky (z kterého vycházel i žalovaný) lze ohledně trestné činnosti žalobce zjistit tyto skutečnosti: V listopadu 2001 žalobce přepravil 16 balení heroinu. Dále pak žalobce pro pana P. V. T. spolu s dalšími pěti osobami za použití kladiva rozdrtil celkem 814 balení heroinu, obsah nasypal do mixéru k rozmělnění, drť vysušil a nasypal do formy a pomocí heveru stlačil, aby vzniklo finální balení. V rámci účasti a napomáhání na neoprávněné koupi a prodeji drog pana P. V. H., žalobce a H. N. H. mnohokrát přebalili heroin pro potřeby žalobce a pana H.. Za každé přebalení heroinu získal H. od žalobce a od pana H. úplatu ve výši 1 000 000 VND (vietnamský dong, doplněno soudem). Přibližně v květnu až červenci 2001 pan H. N. H. přebalil heroin pro žalobce 3x, pokaždé 6 až 7 balení, za což obdržel odměnu 3 000 000 VND. Přepravu a přebírání hotovosti pocházející z obchodu s drogami zajišťoval H. N. H. zhruba v březnu až červnu 2002, celkem šlo o částku 600 000 USD, žalobci za heroin zaplatil dvakrát, celkem 287 000 USD. V rozhodnutí se dále uvádí, že žalobce předával peníze z obchodu s drogami panu N. T. B.. Pan B. vložil do banky částku 100 000 000 VND za žalobce. Vůči žalobci bylo vyhlášeno pátrání, neboť uprchl. Po jeho zadržení proti němu bude vedeno trestní řízení. V případě, že pan P. V. H. odkoupil 14 poškozených balení, je udáváno, že šlo celkem o 4,734 kg heroinu. V případě, že pan P. V. H. odkoupil 102 balení, je udáváno, že za tento objem zaplatil 410 000 USD.
28. K trestné činnosti ve Vietnamu měl žalovaný informace od samotného žalobce, který v Protokolu k pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 18. 12. 2018 potvrdil, že se obává trestního stíhání, resp. uložení trestu smrti, protože byl členem skupiny, která se ve velkém zabývala obchodem s heroinem. Bližší podrobnosti žalobce odmítl uvést.
29. Dokazování bylo doplněno o Výzvu k dobrovolnému přihlášení ze dne 21. 12. 2011, která se zřejmě ze správního spisu dříve ztratila (což konstatoval též Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 3. 2015 č. j. 3 Azs 173/2014 – 73). Z této listiny vyplývá, že rodina žalobce byla vyzvána, aby ho přesvědčila k dobrovolnému přihlášení, neboť je stíhán pro trestný čin nedovoleného obchodování s omamnými látkami na základě zatykače ze dne 24. 9. 2005.
30. Z návrhu Městského státního zástupce na vzetí do předběžné vazby ze dne 9. 6. 2017 osoby N. V. T., nar. X, alias L. V. T., nar. X, alias T. „L.“ vyplývá, že bylo žádáno o spolupátrání, zatčení a extradici osoby N. V. T., nar. X na základě zatykačského rozkazu

vydaného The Criminal Investigation Division – Nghe An Police Department, Vietnam, číslo 23, ze dne 24. 9. 2005, pro trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 194 trestního zákona Vietnamu, kterého se měl dopustit tím, že v době od 1. 1. 2002 do 30. 12. 2004 v provincii Nghe An Vietnam společně s dalšími spolupachateli obchodoval a prodával 1 000 ks cihlíček heroinu, 16 008 tablet methamphetaminu a 500 tablet extáze z Laosu do Vietnamu. Po odhalení tohoto případu uprchl a je hledán vietnamskou policií pro ilegální převoz a prodej narkotik. Advokát žalobce uvedl, že pravděpodobným důvodem snahy VSR o jeho vydání je zapojení vyžádaného do organizované skupiny páchající drogovou trestnou činností na území Vietnamu, přičemž i jeho rodinní příslušníci ve Vietnamu byli opakovaně vyzýváni k zajištění návratu vyžádaného do Vietnamu. Vzhledem k tomu, že ve věci padl již pravomocný rozsudek, v jehož rámci došlo k uložení trestů smrti a jejich vykonání, má tedy zato, že nelze jeho klienta k trestnímu stíhání vydat, neboť by to odporovalo základním závazkům České republiky vyplývajících z mezinárodních smluv.

31. Z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2017 vyplývá, že žalobce byl vzat do předběžné vazby, neboť na něj byl vydán dne 24. 9. 2005 zatýkácí rozkaz The Criminal Investigation Division – Nghe An Police Department, Vietnam, číslo 23 pro velmi závažnou trestnou činnost spočívající v distribuci omamných látek ve velkém množství. Za tuto trestnou činnost je možno ve Vietnamu uložit trest odnětí svobody na doživotí. Z Žádosti o vydání ze dne žalobce ze dne 15. 6. 2017 soud zjistil, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání podle § 194 trestního zákoníku Vietnamské socialistické republiky, tj. nedovolené transportování drog a obchodování s drogami. V odůvodnění je uvedeno, že v období 2002 až 2004 T. V. H. s dalšími členy skupiny zakoupili a prodali přibližně 1 000 balíčků heroinu, 16 008 tablet syntetických drog a 500 tablet extáze. Bylo zahájeno řízení proti 19 osobám, zadrženo a odsouzeno bylo osob 10. Žalobce byl podle žádosti důležitým článkem v síti nepovoleného obchodování s drogami a jejich nepovoleného převozu z Laosu do Vietnamu. Žalobce zajišťoval organizování kontaktů, vypracoval plán pro osoby ze sítě dodávající heroin. Jen v roce 2002 zakoupil žalobce od T. V. H. 33 balíčků heroinu za cenu 4 100 USD za 1 balíček (tedy celkem za 135 300 USD, v roce 2002 šlo přibližně o částku celkem 4 400 000 Kč - pozn. soudu) za účelem dalšího prodeje s cílem nezákonného zisku. Podle citace vietnamského trestního zákoníku za nedovolené přechovávání, transportování a obchodování a nedovolené zmocnění se drog v případě heroinu v množství 100 g a více bude uložen trest odnětí svobody na dobu 20 let, trest doživotí či trest smrti.
32. Z přípisu Městského státního zastupitelství ze dne 19. 8. 2019 bylo zjištěno, že předběžné šetření dle § 92 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, bylo ukončeno, neboť příslušné orgány Vietnamské socialistické republiky i přes opakované výzvy nedoplňily požadované náležitosti žádosti o vydání.
33. Žalovaný se trestnou činností žalobce a jejím hodnocením podrobně zabýval a respektoval též judikaturu Nejvyššího správního soudu i pokyny Městského soudu v Praze udělené ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 31. 5. 2016, č. j. 4 Az 8/2013 – 100. O samotné účasti žalobce na organizovaném obchodování s heroinem na území Vietnamu nebylo sporu, neboť toto (spolu s hrozbou trestu smrti za tuto činnost) bylo základem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žalobce tvrdil, že mu trest smrti reálně hrozí, když tento trest byl udělen i členům skupiny hierarchicky na nižší úrovni. Zároveň však odmítl uvést podrobnosti ke své formě účasti na této trestné činnosti. Žalovaný tak vycházel zejména z rozhodnutí

Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky, který se týkal ostatních členů skupiny. Z tohoto rozhodnutí plyne, že účast žalobce na obchodování s heroinem nebyla toliko jednorázovou záležitostí (k činnosti docházelo nejméně v letech 2001, 2002), či nevýznamnou činností, žalobce se účastnil přepravy heroinu, přebalování heroinu, peníze za heroin žalobce přebíral a též předával dále, v rozhodnutí je mj. zmíněno, že žalobci byla v souvislosti s obchodováním s heroinem předána částka 287 000 USD (v roce 2002 šlo o částku přibližně 10 000 000 Kč). Za žalobce bylo též do banky vloženo 100 000 000 VND (v roce 2002 přibližně 260 000 Kč při kurzu 1000 VND = 2,6 Kč). Soud vyšel při přepočtu peněžních částek z kurzů na www.kurzy.cz. Uvádí-li se v rozhodnutí, že žalobce s dalšími pěti osobami přebalil 814 balení heroinu, mohlo jít o zhruba 275 kg heroinu (když se v rozhodnutí dále uvádí, že 14 poškozených balení vážilo celkem 4,734 kg heroinu), tedy by šlo o množství velkého rozsahu ve smyslu českého ustanovení § 283 odst. 1, 3 písm. c) trestního zákoníku.

34. Jak byla trestná činnost žalobce vietnamskými orgány předběžně kvalifikována, plyne ze zatykače ze dne 24. 9. 2005, podle kterého šlo o nedovolené obchodování s omamnými látkami. Na množství heroinu lze usuzovat i ze zatykačského rozkazu, podle kterého šlo o velmi závažnou trestnou činnost spočívající v distribuci omamných látek „ve velkém množství“. Za tuto trestnou činnost je možno ve Vietnamu uložit trest odnětí svobody na doživotí (viz usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2017).
35. Žalobce namítal, že žalovaný nevěděl, jak byl skutek právně kvalifikován, jak se na něm podílel právě žadatel, v jakém rozsahu se on sám konkrétně podílel na vzniklé škodě, zda a k čemu byl žadatel odsouzen a podobně. Této námitce nelze přisvědčit, kvalifikaci žalovaný uvádí na straně 9 svého rozhodnutí, žalovaný v témže odstavci uvádí i objem finančních transferů tak, jak vyplývá z rozhodnutí. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že není třeba (a není ani reálné) zjistit veškeré podrobnosti účasti žalobce na trestné činnosti. Žalovaný neměl možnost zjistit, zda žalovaný byl pro tuto činnost odsouzen a ani to pro věc není klíčové (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Azs 60/2007 – 136). Podstatné je, že ze shromážděných podkladů lze zjistit skutek, u kterého je dáno důvodné podezření, že je žalobce spáchal (viz zjištění z rozhodnutí Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky). Skutek pak byl rozveden a upřesněn i v podkladech, které k činnosti žalobce vyžádal soud. Žalovaný se ve svých úvahách toliko dopustil jistého zjednodušení, když je zřejmé, že objem finančních transferů spojených s trestnou činností skupiny nelze ztotožňovat s pojmem škody, resp. majetkového prospěchu žalobce či organizované skupiny, bezpochyby však tento údaj lze hodnotit v rámci posouzení závažnosti činnosti žalobce.
36. Úvaha žalovaného ohledně hodnocení závažnosti činnosti nevykazuje znaky svévole, jak tvrdí žalobce. Žalovaný vzal správně do úvahy i mezinárodní úpravu drogové trestné činnosti, přičemž její „diskutovanost“ se závažností do určité míry souvisí. Žalovaný se pak v žádném případě nespokojil s konstatováním, že podle českého práva jde o zvlášť závažný zločin, tuto skutečnost nicméně vzal do úvahy (plně v souladu s judikaturou). Žalovaný odkázal též na mezinárodní úmluvy, které výrobu drog obecně kvalifikují taktéž jako závažné protiprávní jednání. Ve vztahu ke konkrétní situaci žalobce pak vzal žalovaný v úvahu skutečnost, že zapojení žalobce do trestné činnosti obchodování s drogami bylo úmyslné, přímé, aktivní, byl zařazen mezi hierarchicky výše postavené členy organizace, obchodování činil ve velkém rozsahu, opakovaně, ve snaze o svůj materiální prospěch. Žalovaný též zohlednil, o jaký druh drogy šlo, že se žalobce podílel jak na balení i přepravě

drogy, tak i na finančních transferech s obchodem s drogami spojených, přitom obraty finančních transferů dosahovaly moha set tisíc USD, závažnost činnosti je zvýšena tím, že žalobce byl zapojen do organizované skupiny, žalobce se pak další drogové trestné činnosti dopustil i na území České republiky.

37. Není tak správná námitka, že žalovaný nezohlednil žádné individuální okolnosti případu. Pokud žalobce chtěl, aby žalovaný zohlednil a zhodnotil nějaké další individuální okolnosti, měl je uvést, zejména když byl na své působení ve skupině opakovaně žalovaným dotazován.
38. Namítal-li žalobce, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný nezjistil skutek a tento následně vadně hodnotil jako závažný zločin, této námitce nelze přisvědčit. K otázce nepřezkoumatelnosti srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, podle kterého nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Ve světle tohoto rozhodnutí je zřejmé, že napadené rozhodnutí touto vadou netrpí, když je naprosto zřejmé, z jakých důvodů žalovaný dospěl k tomuto rozhodnutí.
39. Soud se pak se závěry žalovaného ohledně hodnocení činnosti žalobce ztotožňuje. O samotné účasti žalobce na obchodování s heroinem (a dále též methamphetaminem a extází) organizovanou skupinou „ve velkém“ nebylo sporu. Podrobnosti o činnosti žalobce vyplývají z listinných důkazů, jak je podrobně rozvedeno ve skutkových zjištěních. Žalobce zároveň tvrdil, že jeho trestná činnost byla natolik závažná, že mu ve vlasti reálně hrozí trest smrti, zároveň však tuto činnost bagatelizuje s tím, že by na něj neměla být použita vylučující klauzule. V drogové trestné činnosti pak pokračoval i na území České republiky, za což byl pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody na 30 měsíců (pro spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku).
40. Drogová kriminalita je obecně závažná zejména pro svůj dopad na psychické a fyzické zdraví konzumentů drog, užívání drog přitom patří k sociálně patologickým jevům s negativními důsledky pro společnost. Tato problematika je řešena též na mezinárodní úrovni a Organizace spojených národů taková kriminální jednání pokládá za extrémně nebezpečná. Žalobce se na tak závažné trestné činnosti aktivně podílel, a to ve velkém rozsahu v úmyslu opatřit si tímto způsobem materiální prospěch. Zneužívání omamných látek a trestná činnost s tím související má rozsáhlé negativní individuální i společenské dopady, zásadně ohrožuje a narušuje život a zdraví jejich uživatelů a jejich sociální vazby. Omamné a psychotropní látky intenzivně působí na psychiku lidí a při neodborném zacházení s nimi a při jejich požívání v neadekvátních dávkách také přivozují nevratná poškození lidského organismu, doprovázená negativními projevy bezprostředně nastupující nebo postupně se rozvíjející psychické a fyzické závislosti na nich. K tomu přistupuje to, že s jejich užíváním jsou spojeny výrazné změny v chování lidí, ústící v

krajních případech do úplné destrukce jejich osobnosti a mnohdy podstatně narušující jejich sociální vztahy (srovnej komentář ASPI k § 283 trestního zákoníku od JUDr. Alexandra Sotoláře).

41. Z podkladů je zřejmé, že činnost skupiny, jejíž součástí byl žalobce, byla dlouhodobá (minimálně tři roky), obchodované množství drog bylo velmi vysoké (jenom v případě heroínu šlo o cca 275 kg), stejně tak jako finanční transfery s tím spojené dosahovaly velmi vysokých částek, zapojení žalobce přitom bylo dlouhodobé, aktivní, ve více formách. Tvzení žalobce, že patřil v organizaci k výše postaveným, odpovídají skutečnosti vyplývající z listinných podkladů, že se účastnil nejen na samotné přepravě heroínu, přebalování heroínu, ale peníze za heroin žalobce též přebíral. Z podkladů (Žádosti o vydání ze dne 15. 6. 2017) pak plyne, že žalobce byl důležitým článkem v síti nepovoleného obchodování s drogami a jejich nepovoleného převozu z Laosu do Vietnamu. Žalobce zajišťoval organizování kontaktů, vypracoval plán pro osoby ze sítě dodávající heroin. Česká trestní praxe považuje za spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami ve velkém rozsahu množství nad 1 500 g (viz stanovisko Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Tpjn 301/2013 ze dne 13. 3. 2014 a rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, č.j. 15 Tdo 1003/2012 - 38). Závažnost drogové trestné činnosti byla opětovně deklarována i judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 244/2020 – 33 ze dne 3. 9. 2020, usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 – 28). Sám stěžovatel v řízení uvedl, že v zemi jeho původu mu za tento trestný čin může hrozit trest smrti, právě výše trestu je též jedním z vodítek při hodnocení závažnosti trestné činnosti. Dle českého tr. zákoníku spáchá-li pachatel čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech a ve velkém rozsahu, je to důvod pro použití kvalifikované skutkové podstaty, a bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b), písm. c), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku.
42. Závěr žalovaného o dostatečně vysoké vážnosti zločinu je tedy zcela správný. Pro subsumpci takového jednání pod pojem „vážený nepolitický zločin“ hovoří také výše zmíněná příručka UNHCR z roku 2003, dle které „přechovávání omamných a psychotropních látek pouze pro osobní potřebu by nedosahovalo intenzity vážného zločinu“, a contrario tedy prodej takových látek tuto intenzitu může mít. Obchodování s drogami jakožto příklad vážného zločinu ve smyslu čl. 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice pak výslovně zmiňuje Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) v analýze k čl. 12 a 17 kvalifikační směrnice (Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive, dostupné na <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/Exclusion%20Final%20Print%20Version.pdf>). Zde srovnej též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2019, č. j. 4 Azs 352/2019-36.
43. V projednávaném případě žalovaný správně posoudil i výlučně nepolitický charakter trestné činnosti žalobce, když motivem byl výlučně osobní ekonomický prospěch žalobce. Žalovaný tak správně vyhodnotil, že u žalobce byly naplněny podmínky pro vyloučení žalobce z mezinárodní ochrany ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) a § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

44. Soud se dále zabýval námitkou žalobce, že rozhodnutí žalovaného pro něj bylo překvapivé. Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/04 ze dne 15. 4. 2004 je překvapivé takové rozhodnutí, které „nebylo možno na základě zjištěného skutkového stavu předvídat.“ Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2009, sp. zn. 22 Cdo 3441/2006, pak je překvapivým rozhodnutím odvolacího soudu rozhodnutí, „jež nebylo možno na základě skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně předvídat, čímž byla účastníku řízení odňata možnost právně a skutkově argumentovat ve vztahu k otázce, která se s ohledem na právní názor odvolacího soudu jevila jako významná pro jeho rozhodnutí, a bylo mu tak znemožněno reálně a efektivně hájit před soudem svá práva.“ Podstatou překvapivého rozhodnutí je tedy odepření možnosti právní a skutkové argumentace účastníkovi.
45. Soud se s touto námitkou neztotožnil. Pokud správní orgán zjistí okolnosti nasvědčující možné aplikaci § 15, případně § 15a, zákona o azylu, je nutné, aby při pohovoru žadateli kladl otázky v tomto směru. Žadatel měl od správního orgánu informaci o tom, že povahu a okolnosti trestné činnosti spáchané ve Vietnamu považuje za důležité a podstatné. Správní orgán se při pohovoru s žadatelem na tuto oblast zaměřil, dotazy na tyto skutečnosti byly dokonce opakovány a byla zdůrazňována potřeba součinnosti žadatele. Žadateli tak byla dána plná možnost se v tomto směru vyjádřit, případně navrhnout doplnění dokazování. Žalobce byl zastoupený, na radu svého zástupce neposkytl správnímu orgánu žádné doplňující informace, což bylo jeho plným právem, nicméně pak správní orgán nemůže vzít v potaz případné okolnosti svědčící ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu, když výpověď žadatele je považována za klíčový a zásadní zdroj informací v tomto typu řízení. Nutno dodat, že žalobce ani v žalobě žádnou další argumentaci, kterou by reagoval na použití vylučující klauzule, neuvádí.
46. Zdůrazňoval-li žalobce v žalobě nutnost pozitivního rozhodnutí o jeho žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany s ohledem na hrozící trest smrti, k tomu soud uvádí, že samotné použití vylučovací klauzule neznamená, že osoby, které jsou vyloučeny z doplňkové ochrany, mohou být vždy navraceny do země původu. Ochrana poskytovaná čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (č. 209/1992 Sb.) a Protokoly k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv č. 6 a 13 je absolutní povahy a žádné vylučující klauzule nezná. Evropská úmluva o ochraně lidských práv nepožaduje udělení žádného statusu, poskytuje jen ochranu před refoulement.
47. Jak konstatoval v usnesení ze dne 7. 9. 2010, č. j. 4 Azs 60/2007 – 119, Nejvyšší správní soud: „I v případě, že nebude žadateli udělena mezinárodní ochrana, nezůstane bez ochrany, protože mu může být ochrana poskytnuta podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), který upravuje primární prostředky úpravy oprávnění cizího státního příslušníka dlouhodobě pobývat na území České republiky z jiných než azylově relevantních důvodů. Režim povolování pobytu cizinců na území České republiky je třeba považovat za základní a obecný nástroj úpravy pobytu cizích státních příslušníků v případech, kdy nejsou dány podmínky stanovené zvláštními předpisy, typicky v zákoně o azylu. Citovaný zákon respektuje zásadu non-refoulement, neboť stanoví, že rozhodnutí o správním vyhoštění cizince lze vydat pouze na základě závazného stanoviska Ministerstva vnitra, které posuzuje, zda je takové vycestování možné, tj. zda se na takového cizince nevztahují důvody znemožňující vycestování (§ 120a ve spojení s § 179 zákona o pobytu cizinců). Není-li takové vycestování možné, policie tuto skutečnost uvede v rozhodnutí o správním vyhoštění a cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky. Ustanovení § 179, které upravuje důvody znemožňující vycestování

cizince, obdobně jako důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, sice obsahuje v odst. 3 a 4 také obdobné výluky, jaké jsou obsaženy v § 15a zákona o azylu, ovšem ani cizinec, na kterého by se tyto výluky vztahovaly, by nebyl navrácen do státu, kde by mu hrozila vážná újma. V takovém případě policie umožní cizinci vyhledat si nejdéle do 60 dnů přijetí v jiném státě. Pokud cizinec doloží, že přijetí v jiném státě nezískal, umožní mu policie podat žádost o udělení víza za účelem strpění pobytu na území České republiky (§ 179 odst. 5 zákona o pobytu cizinců). Vzhledem k tomu, že smyslem zákona o azylu je poskytnout ochranu osobám jiných států, které jsou vystaveny pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo jež mají z takového pronásledování důvodnou obavu, je i účelem doplňkové ochrany poskytnout žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jenž byl v řízení podle zákona o azylu z různých důvodů neúspěšný, ochranu před návratem do státu, v němž by byl vystaven negativnímu jednání pocházejícímu nebo připisatelnému tomuto státu. Proto závěry vyslovené v tomto usnesení platí i pro ust. § 14a a § 15a zákona o azylu.“

48. Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Výrok o náhradě nákladů v řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobce neměl ve věci úspěch, žalovanému náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. ledna 2021

JUDr. Tomáš Louda v. r.
samosoudce